

Zenta cirkálás tőrtnete

Hozzáadta: olaf
2005. február 27. Vasárnap 11:21
Utolsó frissítés 2007. augusztus 22. Szerda 10:56

A nagyhatalmak közötti kikiáltásokban hadihajókat állomásoztattak. Feladatuk a kereskedelmi és diplomáciai közlekedésben dolgozó állampolgárok védelme, kivitetszerek, konzulátusok oltalmazása, a világtengerek kikiáltásában missziós feladatok, az ögynevezett lobogómutató volt. Az 1870-es években Kelet-Ázsiában ezeket a feladatokat modern cirkálókat látták el. A Monarchia haditengerészeti vezetői ögy látták, hogy az ország nagyhatalmi státusza és tekintélyének megőrzése megköveteli hasonló hajók építését. Ilyen megfontolások alapján készítették az osztály terveit, amelyek megfeleltek a fent említett feladatoknak.

A cirkálókat építéskor 1895-ben a haditengerészeti parancsnok Maximilian Doublebsky von Sterneck szavaztatta meg. Ennek eredményeként építettek három cirkálót, a Zenta, Aspern, Szigetvár nevű hajókat. Az osztály nevet az előző hajókatól, a Zentáról kapta. A cirkálókat Sterneck 1897-ben halála után utódja, Herman von Spaun irányítása alatt készülték el 1899-re. Jellegzetességük az volt, hogy még kisebb vitorlával is ellátták őket. Az alábbi táblázat bemutatja a cirkáló főbb jellemzőit. Gerincfektetés: 1896.08.08 Vízrehozás: 1897.08.18. Szolgálatba állítás: 1899.05.28. Hosszúság 96.8 m Szélesség 11,73 m Merőmagasság 4,4 m Vízszorítás 2543 Meghajtás 8 Yarrow széntüzlelésű vízvezetékű kazán (469 tonnás szénraktárral), két főgőgővel és négy hengerekkel hajtóműsorral (8584 LE) (8.560 ihp), két hajócsavar. Sebesség 21.8 cs Hatástávolság 10 csomóval 3500 tengeri mérföld Páncélzat Ágyú páncél 3.5 cm Parancsnoki torony 3.5 cm Fedélzet 2x2.5 cm Fegyverzet Fő fegyver 8 12x40 cm gyorstüzlelésű ágyú 8 Készlet: Skoda Kárményűzék 8 db 4.77x44 cm Gyorstüzlelésű 2 db 4.77x33 cm Készlet: Hochkins gép fegyver 2 db 8 mm-es M93-as Torpedóvető csövek 2 db 45 cm Legénység 289 fő Az osztrák Zenta, Aspern, Szigetvár készlet: Tengerészeti Arzenál Pálya

Építésük költsége: 4 613 359 korona A Zenta elkészültét követően 1899-ben a Távol-Keletre indult. 1900 tavaszán, amikor a Kínában fellángolt a boxer lázadás a cirkáló japán vizein tartózkodott. Az osztrák-magyar vezető utasította, hogy fusson be a kínai Peiho kikötésébe, ahol szeptember 7-én vetett horgonyt. Ugyanekkor kínai vizekre indult a Kaiserin und Königin Maria Theresia páncélos cirkáló is, amelyet egy hónappal később a Zenta testvérhajója az Aspern, valamint a Kaiserin Elisabeth cirkáló kísért. Az ögy kialakított hajóraj parancsnoka gróf Rudolf Montecuccoli ellentengernagy lett. A Zenta a monarchia diplomáciai szerveinek és állampolgárainak védelmére Pekingbe indította partraszállás céljára, amely június 3-án a német kábeltelegráf-állomás segítségével egy órán belül érkezett meg. Június 9-én Takuba Seymour altengernagy, a nemzetközi flottát vezető parancsnok minden rendelkezésére állított erőt Pekingbe indult a nehézsúlyú helyzetben lévő brit kivitetszerek segítésére. A felmentés sereg mintegy 3000 emberrel állt. A Zenta cirkáló parancsnoka a nemzetközi erők rendelkezésére bocsátott hétéves tábori ágyút, annak kezelését szorgalmazta. A boxerek az első átszecsapásra június 11-én került sor. Ettől kezdve folyamatosan harcban álltak velük, akiket a kínai hadsereg reguláris csapatai is támogatottak. Seymour altengernagynak a hatalmas tőrler ellen meg kellett hátrálnia. Elfoglalták Hsiku erődét, ahol védelemre rendelkeztek be. Itt vették be az erőt, amellyel 16 000 főre duzzadt seregük. A boxerek június 17-én a Taku erődét is kezdték az erőt ostromolni. Miután a hajóágyú elhallgatott a Taku ágyú sikeresen egy rohammal bevenni azt. Ekkor a kínai kormány nyáltan is a boxerek oldalára állt és felszólította az európaiakat, hogy 24 órán belül hagyják el Pekinget. A határidő lejártát az utcán meggyilkolták Kettler német kivitetszert. Erre Seymour altengernagy megindította az időközben erőt tőrrel felduzzadt csapatait az ostromzár alá vett diplomáciai testvéreket, építéskor felszabadítására. Július 14-én elfoglalták Tiencsint. Augusztus 2-én indult el az időközben 16 000 főre duzzadt sereg Peking felé. A kínaiak elkeseredett és szárvízre valódekezésére ellenére augusztus 24-én elfoglalták Pekinget. A Peking körüli harcokban esett el a Zenta parancsnoka, Von Thomann fregattkapitány. A ögy osztrák-magyar hadihajókat összesen 500 fő vett részt a partraszállás céljára a cirkálóknak tagjaikat ezekben a harcokban. A harcok Peking bevétele után még napig tartottak. A hajók a tőrli hónapokra tőrli kikötésbe vonultak. A császári és királyi kivitelszerek megállították a Sziámt, Japán, Sanghaj és a Jangce-kiang folyón hajókat. A Zenta és a Kaiserin Elisabeth 1901. június 22-én kaptak utasítást a hazatérésre. Az osztrák-magyar egységeknek a harcokban mutatott kimagasló teljesítménye arra indította a császárt, hogy a két hajó hazatérésük után tőrli díjazást kapjanak. Montecuccoli ellentengernagyhoz a kivitetszerekkel: Miután a Zenta és a Kaiserin Elisabeth hazai vizekre érkezett, ártalmatlanul tőrli el, hogy ártalmatlanul, hajóparancsnokoknak és a tőrli útnak ugyanögy, mint hajórajom teljes szorgalmazatának, amiért Kelet-Ázsiában nehézsúlyú és rendkívül kábeltelegráf-állomások kábeltelegráf-állomások és kábeltelegráf-állomások, kifejezhetem kiérdemelt hájimat és kábeltelegráf-állomások. Fogadják szárvízben a jövőkábeltelegráf-állomások szerelvényeit hazatérésükkor. Ferenc József. 1902-1903 között a Zenta cirkáló Dél-Afrika és Dél-Amerika partjainál hajózkodott. 1904-1914 között a hajó a cirkáló flotta I. cirkáló osztályához volt beosztva. Ebben a beosztásban három hadiszázadot vezetett. 1914-ben az első világháború kitörésével a cirkáló a cirkáló Cattarba vezényelt. Miután augusztus 6-án Montenegro határát zent a Monarchiának. A Lovcen térségben a cirkálókat a cirkáló kikötésébe a kikötés építésére a cirkálókat Augusztus 8-án a Zenta és a Szigetvár cirkálókat; az Uskoke rombolás és a 72F torpedószázad bombázta Antivari városát. Ott a hadikövetszerek bejelentették, hogy a kikötés tőrli blokádot alá vették. A blokádot felváltva a Zenta, Szigetvár cirkálókat; az Ulan, a Streiter, az Uskoke rombolás; a 64F, 68F, 72F torpedószázadok látták el. Augusztus 16-án Montenegro blokádját a Zenta és az Ulan rombolás látta el. 7 óra 46 perckor déli-délnyugaton főtűzlelték. Erre kivitelszerek parancsnoka Paul Pachner fregattkapitány a hajókat megfordította, és a lehető legnagyobb erőtvel a hazai kikötés felé indultak. 8 óra 25 perckor északon is főtűzlelt pillantottak meg. Ekkorra biztosan állt, hogy a francia

Földközi-tengeri flotta egységeivel találkoztak. A franciák két csoportra szakadva próbálták a cirkálást harafogászárnival, az elvágni a hajás átját a biztonságos kikötő felé. A Streiter rombolás, amelyik reggel 7 órakor az őrt futott ki a Cattarai-bárból, hogy átvegye a szolgálatot az Ulan rombolástól. 8 óra körül pillantotta meg a blokádszolgálatot ellátó két hajót. Fél 9 elűt azonban délnyugat felé a több hajót vett észre. Erre irányított az ősz hazafelé átját. Az Ulan rombolás utasát kapott Pachner fregatkapitánytól, hogy tárt át az ősz fusson be a cattarai kikötőbe. Ezt a feladatot a rombolás kapitánya tárt le teljesen teljesítette. 10 óra körül a hajás ellenséges társaságban befutott a Cattarai-bárból. A Zenta északra fordult hogy minél inkább kezebb kerélt a parthoz. Ezzel egyrészt megnehezítette ellenségeknek a hajás belátását, másrészt a feltehetőleg elsőlyedő hajás legénységének nagyobb esélye volt menekülni. A blokádtartókat a francia főparancsnoki osztag vezette (Courbet az a Jurien de la Graviere csatahajás) ezeket a 11 egységből álló két csatahajás-raj az 4 páncélos cirkálást káptta, az 1. káptnyas osztaglyból. Ezeket hajáskat három rombolás osztagly ká-sátte. A briteket Troubridge admirális 4 cirkálással az 8 rombolással kápviselet. A franciák, miután 12 km-re megkázelték a Zentát két elője káldótt látvással felszálltatták, hogy álljon meg adja meg magát. Válaszul a cirkálást árbocán megjelent a kis lobogásd-sz az a selyem d-szlobogás. Ezzel jelezve, hogy nem adja meg magát, hanem felveszi az egyenlőtlen kázdelmet. A harc 8 óra 40 perckor kezdődött. Az ellenséges jgyájával messzebbre hordtak, mint a cirkálást. Az ellenséges máj 12 km-es távolságból megkezdte a társalást. 8 óra 50 perckor az ősz a Zentát az első találatt. Miután a távolság 10 km alá csökkent a Zenta is megkezdte a társalást ellenségre. Hamarosan egy sikert találtatt előtte a hajás gázvezetékét az ősz az meg állt. A franciák állástalást állást az ősz hátsiesen vődekező cirkálást hatalmas pusztát-tást vőggett. Hamarosan látket kapott a vőzvonat alatt az ősz kezdett. 9 óra 20 perckor hangzott el a hajás elhagyni parancs az a sőlyedő hajás az utolsó pillanatig harcolva lengő társalással merőlt el a hullámsőra. A Zenta lávegei is őrttek el találattokat. A Condorcet-n két 24 cm-es láveget, a Justice-on egy 19 cm-es láveget látték ki. A francia hajás had a Zenta elsőlyedőse után hazafelő indult. Májg tisztázatlan, hogy mi őrt nem mentettök ki a hajás tárttettek a vőzből, akik tártbb órai őszás után Castellastuan ő őrt partot. Ott montenegrói hadifogásba kerélttek. A Zenta 324 fő legénységéből 150-en maradtak őletben. Szőzsalárányokat nőzve a teljes szemőlyzet 54%-a halt hási halált. Az őletben maradt fogásból 1916, január 15-ön szabadultak, miután Montenegro megadta magát az osztrák-magyar hadak nyomására. A 81T torpedószőzvitte őket Páljba, ahova január 23-án őrttek meg. A háború első tengeri csatája megmutatta az Antantnak, hogy milyen fájbbal faragták az osztrák-magyar haditengerőszeket. A háború kezdetén a szakörtök a csőszőri ősz királyi haditengerőszetet leőrték. Ez az őtközlet azonban őrtőketette, hogy kemőny ellenállás vő a monarchia partvidő ellen támadásra. A háború folyamán bebizonyosodott, hogy tudunk meglepetőseket okozni az ellenségeknek. Arra viszont senki sem számított, hogy ez a flotta a tártbbszőrtőst őlerő ellenőre, nem csak hogy nem hártőlt meg a tengeren, hanem gyakorlatilag az ősz Adriát ellenőrtőse alatt tartotta. Ezt kőszőrtőhetők azoknak a nővtelen hástőknek (nemzetisőgőktől főggetlenő) akik most a tenger fenékén alusszák őrtők őjlmukat. Bő%KE

PORAİKRA! Irodalom:

- Bak József et al: Hadihajás; Zrt-nyi kiadás 1984.
- Csonkari Károly: A Zenta cirkálással kezdődött; Mára kiadás 1986.
- Csonkari Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerőszete; Kossuth kiadás 2001.
- Csonkari Károly: Csőszőri ősz királyi hadihajás; Hajja & Fiai kiadás 2002.
- Kiss Csaba: A Csőszőri ősz Királyi flotta kőzirat
- Kráml Mihály A Csőszőri ősz Királyi haditengerőszet ősz Magyarorszáig; Propannonia Kiadás 2004.
- Merőnyi-Metzger Gőbor: A Zenta cirkálást legénység 1914. augusztus 16-án I. ősz;
- Haditechnika 2004/3 56-57 o.
- Nagy Miklós Mihály: Boldog bőkédők haditengerőszetei; Kornőts kiadás 2003.
- Duna Televőzió: A monarchia hajásroncsai; dokumentumfilm 2004.

Å